

Formulier voor het beantwoorden van schriftelijke vragen als bedoeld in artikel 51 van het **Reglement van Orde** voor de vergadering van de raad van de gemeente **Gorinchem**.

Schriftelijke vragen van Dhr. Van der Geest van de fractie CDA, inzake zelfredzaamheid gemeente Gorinchem, d.d. 30 april 2025.

Geacht college,

De Rijksoverheid roept inwoners op om goed voorbereid te zijn om ten minste 72 uur zelfredzaam te zijn. Uiteraard met oog op de mondiale dreigingen, maar dat is ook recent naar aanleiding van de grootschalige stroomstoring in Spanje en Portugal. Daarbij wordt aangeraden om een noodpakket in huis te halen/zelf samen te stellen. Daarbij wordt geadviseerd om een radio (op batterijen/opwindbaar) in huis te hebben en voldoende houdbaar eten en water. Ook de Rijksoverheid zelf is bezig zich weerbaarder te maken en adviseert bedrijven en de lokale overheden dat ook doen. Dat leidt tot de volgende vragen:

1. Welke rol ziet de gemeentelijke organisatie voor zichzelf in een dergelijke situatie?
2. Liggen er draaiboeken klaar om medewerkers op andere manieren in te zetten?
3. Zijn de bruggen (gemeentelijk, provinciaal en van het waterschap) in staat om bij een stroomstoring weer dicht te gaan?
4. Is de gemeente in staat om 72 uur als crisisorganisatie te kunnen functioneren?
 - a. Zo ja, welke (extra) investeringen zijn daarvoor gedaan?
 - b. Zo nee, welke stappen moeten er gezet worden en welke investeringen worden gedaan?
5. Op welke manier zal de gemeente communiceren met inwoners en bedrijven gedurende die 72 uur?
 - a. Is er een afspraak met een (regionale) radiozender gemaakt om te kunnen communiceren?
6. Is er contact geweest met bedrijven die kwetsbaar zijn voor plunderingen in situaties waarbij inwoners in paniek kunnen raken, zoals supermarkten?
 - a. Zijn er afspraken gemaakt over ondersteuning vanuit de gemeente? Zowel in communicatie als in menskracht?
 - a. Zo nee, is de gemeente bereid dat overleg te initiëren?

Antwoorden van burgemeester en wethouders d.d. 27-05-2025:

De zelfredzaamheid van inwoners van Nederland en in bredere context de maatschappelijke weerbaarheid, is een heel omvangrijk vraagstuk. Op veel niveaus worden momenteel voorbereidingen getroffen om goed gesteld te staan in geval van noodsituaties en ter voorbereiding op mondiale dreigingen. Vanuit het ministerie van Defensie en het ministerie van Justitie & Veiligheid wordt ingezet op bewustwording met landelijke campagnes hoe inwoners zichzelf kunnen voorbereiden op noodsituaties door bijvoorbeeld een noodpakket samen te stellen. De 'Denk vooruit' campagne (www.denkvooruit.nl) geeft inwoners hier handvaten voor. Daarnaast pakken de veiligheidsregio's, vanwege de omvang van het vraagstuk, een coördinerende rol als het gaat om de voorbereidingen op regionaal niveau. Recentelijk heeft de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid tijdens de radenbijeenkomst op 14 mei hierover nog een presentatie gegeven. Als gemeente zijn we nauw betrokken bij die samenwerking om vervolgens ook op lokaal niveau hiermee verder aan de slag te gaan. Juist de samenwerking en de afstemming op al die verschillende niveaus is van belang om de maatschappelijke weerbaarheid meer vorm te geven. Eerder pleitte het Veiligheidsberaad, waarin alle 25 veiligheidsregio's van Nederland vertegenwoordigd zijn, al voor een netwerk van noodsteunpunten. Inmiddels is er vanuit het Kabinet ook steun en is er geld beschikbaar gesteld voor het inrichten van noodsteunpunten waar inwoners terecht kunnen.

1. Welke rol ziet de gemeentelijke organisatie voor zichzelf in een dergelijke situatie?

De gemeentelijke organisatie heeft meerdere rollen. Er is een rol weggelegd in het kader van risico- en crisiscommunicatie. Risicocommunicatie betreft voorlichting en communicatie over risico's waaraan mensen kunnen blootstaan voordat zich een ramp of crisis voordoet. Bijvoorbeeld het informeren van inwoners over wat te doen bij stroomuitval. Risicocommunicatie draagt bij aan het vergroten van een veerkrachtige, voorbereide en weerbare samenleving.

In geval van een incident of crisis activeert de gemeente de eigen crisisorganisatie. Deze gaat, afhankelijk van het crisisniveau (GRIP-situatie), in samenwerking met de Veiligheidsregio Zuid-Holland Zuid (hierna: VRZHZ) aan de slag. Er wordt via VRZHZ nauw samengewerkt met hulpdiensten zoals de brandweer, politie en medische teams. De gemeente is bij een (dreigende) ramp of crisis verantwoordelijk voor bevolkingszorg. Dat betekent dat de gemeente processen in gang zet die inwoners moeten beschermen en ondersteunen tijdens een ramp of crisis en de terugkeer naar de normale situatie bespoedigen. Bevolkingszorg bestaat uit 4 hoofdprocessen:

- Crisiscommunicatie
- Publieke Zorg
- Ondersteuning
- Omgevingszorg

Bij crisiscommunicatie gaat het om het verspreiden van juiste, tijdige en begrijpelijke informatie tijdens een incident, ramp of crisis richting inwoners om de mogelijke gevolgen te beperken en inwoners een handelingsperspectief te geven.

Vanuit het Publieke zorg en Ondersteuningsproces houden medewerkers van de gemeente zich bezig met de opvang en verzorging van mens en dier. Het gaat om bezig het inregelen en coördineren van lokale opvanglocaties en het voorbereiden op een nazorgfase bij incidenten met een lange nasleep. Omgevingszorg omvat de zorg voor het onderhoud aan de openbare ruimte en het beperken van de gevolgen in geval er sprake is van milieuschade of schade aan gebouwen.

2. Liggen er draaiboeken klaar om medewerkers op andere manieren in te zetten?

Binnen gemeente Gorinchem hebben ruim 50 medewerkers een rol in de (lokale) crisisorganisatie. Zij zijn voor verschillende benodigde werkzaamheden inzetbaar bij een incident, ramp of crisis. Deze medewerkers zijn hierop getraind en nemen jaarlijks deel aan oefensessies. Voor de rollen van deze medewerkers zijn handelingskaders beschikbaar.

Daarnaast liggen bij de VRZHZ zogenaamde Incidentbestrijdingsplannen klaar voor verschillende scenario's waaronder stroomuitval.

De Cao biedt de mogelijkheid om medewerkers indien noodzakelijk tijdelijk te belasten met andere werkzaamheden.

3. *Zijn de bruggen (gemeentelijk, provinciaal en van het waterschap) in staat om bij een stroomstoring weer dicht te gaan?*

Alle bruggen binnen gemeente Gorinchem kunnen bij een stroomstoring handmatig dicht gezet worden. Medewerkers van de gemeente kunnen deze handeling uitvoeren. Ook de Lingesluis is handmatig te bedienen.

4. *Is de gemeente in staat om 72 uur als crisisorganisatie te kunnen functioneren?*
a. *Zo ja, welke (extra) investeringen zijn daarvoor gedaan?*
b. *Zo nee, welke stappen moeten er gezet worden en welke investeringen worden gedaan?*

Als het gaat om het op de been brengen en houden van de crisisorganisatie heeft de corona periode geleerd dat we langer dan 72 uur kunnen fungeren als crisisorganisatie. De benodigde medewerkers en voorzieningen hiervoor zijn in het stadhuis aanwezig. De lokale crisisorganisatie werkt afhankelijk van de situatie in nauwe afstemming en samenwerking met de VRZHZ. Ook de regionale crisisorganisatie is inzetbaar om in samenwerking met de lokale crisisorganisatie voor langere tijd aan de slag te gaan.

Het stadhuis beschikt over een noodstroomaggregaat met een capaciteit van ongeveer 24 uur. Deze noodstroomaggregaat kan, indien nodig, langer draaien door deze met brandstof bij te vullen. Er wordt bekeken wat de mogelijkheden zijn om de capaciteit van de noodstroomaggregaat te vergroten.

Meerdere vitale apparatuur en werkplekken zijn aangesloten op de noodstroomaggregaat zoals ICT apparatuur en toegangsbeveiliging. Gezien de capaciteit van de noodstroomaggregaat moeten we prioriteren in de werkprocessen die draaiend gehouden moeten worden. In geval van een noodsituatie kan de dienstverlening niet in volle omvang voortgezet worden.

5. *Op welke manier zal de gemeente communiceren met inwoners en bedrijven gedurende die 72 uur?*
a. *Is er een afspraak met een (regionale) radiozender gemaakt om te kunnen communiceren?*

In crisissituaties communiceert de gemeente altijd in samenwerking/afstemming met de VRZHZ. Afhankelijk van de situatie gebeurt dit via de gebruikelijke gemeentelijke communicatiekanalen en kanalen van de Veiligheidsregio zoals de website en social media.

Indien gewoon telefoonverkeer niet meer mogelijk is, is landelijk een noodnettelefoonnetwerk beschikbaar. Het noodnet is een gesloten netwerk; de aangesloten telefoons kunnen alleen elkaar bereiken. Er zijn ongeveer 6500 nummers aangesloten, zoals centrales van kazernes, brandweer, politie en ambulance, ministeries en gemeentehuizen. In onze regio kan RTV Rijnmond fungeren als rampenzender. RTV Rijnmond is ook aangesloten op het noodnetwerk en blijft op die manier bereikbaar.

Momenteel onderzoekt de VRZHZ waar inwoners uit onze regio op zoek gaan naar informatie tijdens een noodsituatie. Resultaten van dit onderzoek worden meegenomen in de communicatieaanpak tijdens een incident of crisis.

6. *Is er contact geweest met bedrijven die kwetsbaar zijn voor plunderingen in situaties waarbij inwoners in paniek kunnen raken, zoals supermarkten?*
- b. Zijn er afspraken gemaakt over ondersteuning vanuit de gemeente? Zowel in communicatie als in menskracht?*
- a. Zo nee, is de gemeente bereid dat overleg te initiëren?*

Uit gesprekken met een aantal supermarkten in Gorinchem komt naar voren dat de supermarktconcerns zijn voorbereid op calamiteiten zoals langdurige stroomuitval. Er zijn protocollen voor stroomuitval, sluiting van de winkel en indien nodig beveiliging van de winkel als er eventueel een dreigende situatie ontstaat. Hiervoor worden bedrijfshulpverleningstrainingen georganiseerd en er wordt ook periodiek geoefend.

Van de gemeente wordt in deze situatie geen specifieke ondersteuning gevraagd, anders dan de vertrouwde en algemene communicatie in geval van calamiteiten. Dat geldt ook voor de inzet van politie en de veiligheidsregio in het geval dat de veiligheid en/of de openbare orde in het geding is of kan komen.

In de gesprekken hebben we ook vernomen dat het onderwerp 'langdurige stroomuitval' op de agenda staat van de landelijke brancheorganisatie Vakcentrum Food Retail.

Tot slot, de gemeente is bereid om gesprekken te starten met bijvoorbeeld lokale ondernemersverenigingen om extra aandacht voor dit onderwerp te vragen.

Burgemeester en wethouders van Gorinchem,
de secretaris, de burgemeester,

